

Nr 712

Av herr Hægglom m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 54, angående reformering av den obligatoriska skolan m. m.

(Lika lydande med motion nr 591 i Första kammaren)

En av de betänkliga bristerna i proposition nr 54 om Reformering av den obligatoriska skolan m. m. är att hela frågan om klassföreståndarskapet i den nioåriga skolans högstadium skjuts på framtiden. Inte ens en provisorisk lösning för möjliggörande av klassföreståndarnas viktiga åligganden i fråga om elevernas fostran föreslås av departementschefen. Han endast anmäler, att det torde ankomma på skolöverstyrelsen att efter samråd med berörda lärarorganisationer och representanter för målsmännen inkomma till Kungl. Maj:t med närmare förslag beträffande försök med olika alternativ till lösande av klassföreståndarfrågan. Huruvida riksdagen kommer att få ta befattning med frågan, sedan dessa försök slutförts, redovisas inte, och det är bl. a. för att markera riksdagens intresse för denna betydelsefulla fråga vi har velat motionsledes anföra några synpunkter.

Det starka framhållandet av att det fostrande momentet skall ges större utrymme i den nya skolan än i den förutvarande, ger klassföreståndarskapet en mycket större betydelse än det tidigare haft. Klassföreståndaren måste få så mycket tid med klassen, att han känner elevernas olika förutsättningar och deras personliga bakgrund i hem och samhälle. Han behöver vidare tid för de administrativa uppgifter som åvilar honom i fråga om bespisning, tandvård, hälsovård, utfärder, frivillig undervisning, disciplinfrågor o. d. Sådan tid kan inte på högstadiet tas från den undervisningstid klassföreståndaren disponerar för sin ämnesundervisning. I låg- och mellanstadierna, där klassläraren har samtliga undervisningstimmar, ligger frågan till på ett annat sätt, men högstadiets klassföreståndarfråga kräver särskilda organisationsformer. Inte minst den sociala fostran, som skolan skall skänka, torde i hög grad bli beroende av klassföreståndarens möjlighet att påverka klassen. Att enbart sammanföra elever från olika samhällsskikt i en sammanhållen klass ger ingen social fostran, om inte klassföreståndaren har möjlighet att av den slumpvis sammanförda elevgruppen skapa den gemenskap, som man vill skall vara förebildlig för vårt samhälle. Vi befarar att den av departementschefen förordade organisationen kommer att i väsentlig mån inskränka just skolans möjlighet att ge sådan social fostran, då de sammanhållna klassernas ständiga splittring på tillvalsgrupper inte

skapar möjlighet för att ge någon lärare någon längre undervisningstid med hela klassen under en vecka.

Vi vill starkt understryka betydelsen av att de förebådade försöken med alternativa lösningar av klassföreståndarfrågan utan tidsutdräkt kommer till stånd, men som en åtminstone partiell lösning för de närmaste åren vill vi föreslå, att för klassföreståndare i den nioåriga skolans högstadium lägges in minst 1/2 timme i klassföreståndarens tjänstgöring för omvårdnad och vägledning av eleverna.

Vi hemställer,

att riksdagen vid behandling av propositionen nr 54 ville beakta av oss anförda synpunkter på klassföreståndarfrågan.

Stockholm den 23 mars 1962

Einar Hæggblom

Sten Källenius

Eva Karlsson

Bo Turesson